

Nội dung **soạn bài Sơn tinh, Thủy tinh lớp 6** được chia sẻ dưới đây hi vọng sẽ giúp các em hiểu được câu chuyện, ý nghĩa mà văn bản gửi gắm tới người đọc, từ đó rút ra bài học cho bản thân trong cuộc sống.

Sơn Tinh, Thủy Tinh là câu chuyện tưởng tượng kì ảo, giải thích hiện tượng lũ lụt và thể hiện sức mạnh, ước mong của người Việt cổ muốn chế ngự thiên tai. Đồng thời qua đó suy tôn và ca ngợi công lao dựng nước của các vua Hùng.

Câu truyện được bắt nguồn từ thần thoại cổ về núi Tản Viên nhưng đã được lịch sử hóa thành truyền thuyết. Đây cũng là đặc trưng nổi bật với xu hướng lịch sử hóa của chuỗi truyền thuyết về thời đại các vua Hùng.

Kiến thức trọng tâm

1. Nội dung

- Vua Hùng Vương kén rể cho công chúa Mị Nương và cuộc thi tài giữa Sơn Tinh và Thủy Tinh.

2. Ý nghĩa truyện

- Giải thích, nghệ thuật hiện tượng mưa lũ lụt ở Miền Bắc nước ta mang tính chu kỳ năm/lần, qua tính ghen tuông dai dẳng của con người – thần nước

- Thể hiện sức mạnh, ước mơ chế ngự bão lụt của người Việt cổ

- Suy tôn, ca ngợi công lao dựng nước của các vua Hùng và của người Việt cổ

3. Nghệ thuật

- Tình huống truyện độc đáo

- Miêu tả sinh động hấp dẫn.

- Trí tưởng tượng phong phú, độc đáo

4. Tóm tắt truyện

Hùng Vương thứ mười tám muốn kén chồng cho con gái Mị Nương. Sơn Tinh (Thần Núi) và Thủy Tinh (Thần Nước) cùng đến cầu hôn. Nhà vua băn khoăn đưa ra yêu cầu sính lễ, ai đem sính lễ đến trước sẽ được lấy Mị Nương. Hôm sau Sơn Tinh đến trước, rước Mị Nương về. Thủy Tinh đến sau nổi giận, dâng nước đánh Sơn Tinh và thua trận. Từ đó hằng năm Thủy Tinh làm mưa bão trả thù Sơn Tinh.

>>> Xem thêm hướng dẫn **[Kể tóm tắt truyện Sơn Tinh - Thủy Tinh](#)** cùng nhiều bài mẫu ngắn gọn, đầy đủ ý chính.

Soạn bài Sơn Tinh, Thủy Tinh sách mới

Trong chương trình cải cách của Bộ giáo dục, văn bản Sơn Tinh, Thủy Tinh được đưa vào môn Ngữ văn 6 của sách Kết nối tri thức. Nội dung văn bản được giữ nguyên nhưng các câu hỏi trong bài có sự thay đổi. Các em tham khảo chi tiết dưới đây.

Soạn bài Sơn tinh, Thủy tinh sách Kết nối tri thức

Trước khi đọc

Câu 1. Đối với cuộc sống của con người, tùy từng thời điểm cụ thể, các hiện tượng tự nhiên có thể bộc lộ một trong hai mặt: ích lợi và tác hại. Nêu một số ích lợi và tác hại của các hiện tượng đó.

Câu 2. Hãy nêu những hoạt động của con người nhằm hạn chế tác hại của các hiện tượng tự nhiên mà em biết.

Đọc văn bản

Theo dõi: Chú ý thời gian diễn ra câu chuyện.

Theo dõi: Sính lễ ở đây có gì đặc biệt?

Theo dõi: Điều gì đã xảy ra khi Thủy Tinh tức giận? Sơn Tinh đã ngăn chặn dòng nước lũ bằng cách nào?

Sau khi đọc

Trả lời câu hỏi

Câu 1. Các sự kiện trong một câu chuyện dân gian thường được kết nối với nhau bởi quan hệ nguyên nhân và kết quả. Hãy tóm lược cốt truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh theo chuỗi quan hệ nguyên nhân - kết quả và thể hiện chuỗi quan hệ đó theo mẫu sau:

Nguyên nhân (Vua Hùng tổ chức kén rể) → Kết quả/nguyên nhân (Hai chàng trai tài giỏi cùng đến thi tài, không ai chịu thua ai) → Kết quả (Vua Hùng ra điều kiện ai mang sính lễ đến trước thì gả cô gái cho)

Câu 2. Trong câu chuyện này, những nhân vật nào được gọi là thần? Hãy chỉ ra những đặc điểm khiến cho họ được coi là những vị thần.

Câu 3. Cuộc thi tài kén rể trong câu chuyện này có gì đặc biệt?

Câu 4. Sơn Tinh phải giao tranh với Thủy Tinh vì lí do gì? Ai là người thắng cuộc và vì sao người thắng cuộc xứng đáng được xem là một anh hùng?

Câu 5. Chủ đề của truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh là gì?

Câu 6. Truyền thuyết cũng thường lí giải nguồn gốc các sự vật, hiện tượng hoặc nguyên nhân của một hiện tượng thời tiết trong năm. Theo em, truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh lí giải hiện tượng tự nhiên nào? Tác giả dân gian cho rằng do đâu mà có hiện tượng tự nhiên đó?

Câu 7. Thử tưởng tượng em là Thủy Tinh và nêu những suy nghĩ, cảm xúc của nhân vật sau khi bị thua cuộc.

Viết kết nối với đọc

Đây là tưởng tượng của nhà thơ Nguyễn Nhược Pháp về hình ảnh Sơn Tinh và Thủy Tinh:

Sơn Tinh có một mắt ở trán

Thủy Tinh râu ria quăn xanh rì

Một thân phi bạch hổ trên cạn

Một thân cưỡi lưng rồng uy nghi.

(Nguyễn Nhược Pháp, Sơn Tinh, Thủy Tinh, trích trong tập Ngày xưa, NXB Hội Nhà văn, Hà Nội, 1996, tr. 9)

Điều này cho thấy, từ những thông tin về nhân vật trong câu chuyện, mỗi chúng ta đều có thể tưởng tượng ra ngoại hình của nhân vật Sơn Tinh, Thủy Tinh theo cách riêng. Hãy ghi lại tưởng tượng của em bằng một đoạn văn (khoảng 5 - 7 câu).

>>> **Hướng dẫn [Soạn bài Sơn Tinh, Thủy Tinh - Kết nối tri thức](#) chi tiết.**

Soạn bài Sơn tinh, Thủy tinh lớp 6 sách cũ

Soạn bài Sơn tinh, Thủy tinh chi tiết

Đọc - hiểu văn bản

1 - Trang 33 sgk

Truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh gồm mấy đoạn? Mỗi đoạn thể hiện nội dung gì? truyện được gắn với thời đại nào trong lịch sử Việt Nam?

Trả lời:

Truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh có thể chia thành ba đoạn:

- Đoạn 1. Từ đầu đến "mỗi thứ một đôi": Vua Hùng thứ mười tám ra điều kiện kén rể.

- Đoạn 2. Tiếp theo đến "thần Nước đành rút quân": Cuộc giao tranh cầu hôn giữa Sơn Tinh và Thủy Tinh, kết quả Sơn Tinh thắng.

- Đoạn 3. Phần còn lại: Cuộc trả thù hàng năm với Sơn Tinh và những thất bại của Thủy Tinh.

Truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh được gắn với thời đại Hùng Vương - gắn với công cuộc trị thủy thời đại mở nước, dựng nước đầu tiên của người Việt cổ.

2 - Trang 34 sgk

Trong truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh, nhân vật chính là ai? Các nhân vật chính được miêu tả bằng những chi tiết nghệ thuật tưởng tượng, kì ảo như thế nào? Ý nghĩa tượng trưng của các nhân vật đó.

Trả lời

Truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh có hai nhân vật chính, đó là Sơn Tinh và Thủy Tinh.

Mỗi nhân vật chính đó được miêu tả bằng những chi tiết nghệ thuật tưởng tượng, kì ảo:

- Sơn Tinh: "Vẫy tay về phía đông, phía đông nổi cồn bãi; vẫy tay về phía tây, phía tây mọc lên từng dãy núi đồi".

- Thủy Tinh: "Gọi gió, gió đến; hô mưa, mưa về".

- Trong cuộc giao tranh:

+ Thủy Tinh hô mưa, gọi gió làm thành giông bão rung chuyển cả đất trời, dâng nước sông lên cuồn cuộn đánh Sơn Tinh

+ Sơn Tinh: Dùng phép lạ bóc từng quả đồi, dời từng dãy núi, dựng thành lũy đất, ngăn chặn dòng nước lũ. Nước sông dâng lên bao nhiêu, đồi núi dâng lên bấy nhiêu...

- Ý nghĩa tượng trưng của nhân vật

+ *Sơn Tinh*: Tài năng của Sơn Tinh đưa lại cho cuộc sống những điều tốt đẹp, xây dựng và làm cho cuộc sống sinh sôi nảy nở - là một phúc thần được mọi người yêu mến → Sơn Tinh tượng trưng cho khát vọng và khả năng chinh phục thiên tài của nhân dân ta ngày xưa.

+ *Thủy Tinh*: Tài năng của Thủy Tinh thể hiện sự tàn phá, huỷ diệt, mang lại hiểm họa cho cuộc sống. Thủy Tinh là một hung thần đáng sợ → Thủy Tinh tượng trưng cho lũ lụt đe dọa cuộc sống con người.

Tham khảo thêm: [Phân tích truyền thuyết Sơn Tinh, Thủy Tinh](#)

3 - Trang 34 sgk

Hãy nêu ý nghĩa của truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh.

Trả lời

Ý nghĩa của truyện:

- Thủy Tinh là đại diện cho sức mạnh của mưa gió, bão lụt khủng khiếp hàng năm xảy ra ở lưu vực sông Hồng, gây phá hoại mùa màng và ảnh hưởng đến cuộc sống của người dân.
- Sơn Tinh phản ánh sức mạnh vĩ đại của nhân dân ta hàng ngàn năm nay kiên trì đắp đê chế ngự nạn lũ lụt ở lưu vực sông Hồng hàng năm, đồng thời nói lên ước mơ chiến thắng thiên tai của người xưa để bảo vệ cuộc sống và mùa màng.

==> Truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh giải thích hiện tượng lũ lụt và thể hiện sức mạnh, ước mong của người Việt cổ muốn chế ngự thiên tai, đồng thời suy tôn ca ngợi công lao dựng nước của các vua Hùng.

Luyện tập

1 - Trang 34 sgk

Hãy kể diễn cảm truyện "Sơn Tinh, Thủy Tinh".

Trả lời

Muốn kể chuyện diễn cảm em phải nắm vững các sự việc và xác định giọng điệu thích hợp.

- Vua Hùng kén rể → Giọng hân hoan
- Sơn Tinh, Thủy Tinh đến cầu hôn → Giọng điệu ngạc nhiên
- Vua Hùng ra điều kiện chọn rể → Giọng điệu thể hiện sự băn khoăn
- Sơn Tinh, Thủy Tinh đánh nhau → Giọng sôi nổi, dồn dập, hào hùng.
- Kết quả trận đánh → Giọng trầm xuống, lắng đọng.
- Đoạn cuối → Giọng chậm rãi.

Các em có thể tham khảo bài [**Kể diễn cảm truyện Sơn Tinh Thủy Tinh.**](#)

2 - Trang 34 sgk

Từ truyện "*Sơn Tinh, Thủy Tinh*" em nghĩ gì về chủ trương củng cố đê điều, trồng rừng và nghiêm cấm nạn phá rừng của Nhà nước ta hiện nay.

Trả lời

Chủ trương củng cố đê điều; nghiêm cấm nạn phá rừng; và trồng thêm hàng triệu héc ta rừng của nước ta hiện nay là hoàn toàn đúng đắn và nó được đưa ra nhằm mục đích ngăn chặn lũ lụt, bảo vệ môi trường sống.

Nạn lũ lụt hiện nay vẫn là một tai hoạ hàng đầu và sức ảnh hưởng của nó là vô cùng đáng sợ. Hàng năm ở nước ta trên cả ba miền Bắc-Trung Nam liên tiếp hết cơn lũ này, đến cơn lũ khác, thiệt hại lên tới hàng trăm tỉ đồng. Bao nhiêu nhà cửa, tài sản, bao nhiêu tính mạng của con người bị thiệt hại. Vì vậy hơn lúc nào hết chúng ta phải gấp rút tìm nhiều biện pháp hữu hiệu để ngăn chặn lũ lụt.

3 - Trang 34 sgk

Hãy viết tên một số truyện kể dân gian liên quan đến thời đại các vua Hùng mà em biết.

Trả lời

Các em có thể kể một số truyện kể dân gian liên quan đến thời đại các vua Hùng như:

- Con Rồng, cháu Tiên
- Bánh chưng, bánh giầy
- Thánh Gióng
- Chử Đồng Tử
- Hùng Vương chọn đất đóng đô
- Thành Phong Châu
- Con voi bắt nghia
- Vua Hùng dạy dân cấy lúa
- Vua Hùng trồng kê tra lúa
- Vua Hùng đi săn
- Người anh hùng làng Dóng.

Soạn bài Sơn Tinh Thủy Tinh sách cũ ngắn nhất

Độc hiểu văn bản

Bài 1 trang 33 SGK Ngữ văn 6 tập 1

- Đoạn 1 (Từ đầu ... mỗi thứ một đôi): Vua đưa ra điều kiện kén rể.
- Đoạn 2 (tiếp ... đành rút quân): Cuộc giao tranh giữa hai vị thần, Sơn Tinh thắng.
- Đoạn 3 (còn lại): Cuộc trả thù hằng năm của Thủy Tinh và quy luật thất bại.

Bài 2 trang 34 SGK Ngữ văn 6 tập 1

Trong truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh có hai nhân vật chính: Sơn Tinh và Thủy Tinh

- Nhân vật Sơn Tinh: có phép lạ, vẫy tay về phía tây nổi núi đồi, rồi từng dãy núi dựng thành lũy chặn dòng nước

→ Nhân vật tượng trưng cho khát vọng khắc phục thiên tai của nhân dân ta

- Nhân vật Thủy Tinh: hô mưa gọi gió, làm rung chuyển trời đất

→ Nhân vật tượng trưng cho thảm họa, thiên tai, bão lũ.

Bài 3 trang 34 SGK Ngữ văn 6 tập 1

Truyện Sơn Tinh, Thủy Tinh có các ý nghĩa sau:

- Giải thích nguyên nhân của hiện tượng lũ lụt hằng năm.
- Thể hiện sức mạnh và ước mơ chế ngự bão lụt của người Việt cổ.
- Suy tôn, ca ngợi công lao dựng nước của các vua Hùng. Thần núi Tản Viên trở thành con rể vua Hùng có ý nghĩa đề cao quyền lực của các vua Hùng.

Luyện tập

Bài 1 trang 34 SGK Ngữ văn 6 tập 1

Độc diễn cảm truyện Sơn Tinh Thủy Tinh

Bài 2 trang 34 SGK Ngữ văn 6 tập 1

Từ truyện ta thấy chủ trương xây dựng, củng cố đê điều, nghiêm cấm nạn phá rừng, trồng rừng của Nhà nước ta trong giai đoạn hiện nay là rất cần thiết, rất quan trọng và cần được sự ủng hộ của toàn xã hội.

Bài 3 trang 34 SGK Ngữ văn 6 tập 1

Những truyện kể dân gian liên quan tới thời đại các vua Hùng như: Chử Đồng Tử- Tiên Dung; Phù Đổng Thiên Vương, Mị Châu- Trọng Thủy...

.....

Có rất nhiều cách để các em tiếp cận và dễ nhớ bài nhất trong đó có làm bài trắc nghiệm. Vậy thì hãy thử sức của mình qua [Trắc nghiệm bài Sơn Tinh, Thủy Tinh](#) mà Đọc tài liệu đã biên tập xem sao?

Trên đây là phần soạn bài sơn tinh thủy tinh ngữ văn 6 chi tiết các câu hỏi trong sách giáo khoa để các em chuẩn bị bài trước ở nhà. Để tham khảo thêm các bài học tiếp theo các em có thể vào mục [soạn ngữ văn lớp 6](#) trọn bộ cả năm do Đọc tổng hợp để xem nhé!